

Posamezna številka 6 vinarjev.

DAN izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, šestletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80,—. — Naročnina pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrt 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

DAN

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18,— Cetr leto . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9,— En mesec . . . K 1'50

V upravnistvu prejemani na mesec K 1'20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20,— Cetr leto . . . K 5,—
Pol leta . . . K 10,— En mesec . . . K 1'70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Dva tečaja.

Slovenski narod ima dve lepi in veliki narodni organizaciji, ki stojita v službi naroda s tem, da mu vzgajata mladino. To je učiteljska in sokolska organizacija, obe se med seboj izpopolnjujeta in bi morali stati tudi v stalni zvezi. K dobri narodni šoli spada dobra telovadnica, kjer bi se šoli odrasla mladina vzgajala v narodnem duhu — v sokolski ideji.

Vzgojitelji pa morejo tem lepše in boljše izobraziti, čim bolj sami izpopolnjujejo svojo izobrazbo in z veseljem moremo opaziti v učiteljskih in sokolskih vrstah veliko voljo do višje izobrazbe. Dočim učiteljstvo vkljub svojim bornim plačam hoče razširiti svoje obzorje s študijami, hočejo naši sokoli razviti s stalno vajo svoje telesne sile ter doseči v tem vsaj približno one uspehe, ki so nam na mednarodnih tekmah in na sokolskih zletih delali tako čast. Tako imamo te dni v Ljubljani dva važna tečaja, ki tiho in brez krika izpolnjujeta veliko kulturno nalogo. V liceju se vrše predavanja za učitelje in učiteljice — v sokolski telovadnici pa je tečaj za sokolske predtelovalce.

Počitniški tečaji — nekake vseučiliške ekstenzije se danes vrše povsod in po dolgem času smo tudi v Ljubljani za naše učiteljstvo doživeli prvi tak tečaj. Udeležuje se ga 60 učiteljev in učiteljic. Predavanja se vrše od 7. zjutraj do 12. popoldne. Kdor pozna gnotne razmere našega učiteljstva, ve, da je malokomu omogočeno bivati pol meseca v mestu. Vendar je prišlo na počitniški tečaj tako lepo število učiteljstva, to je znamenje, da želi naše učiteljstvo izpopolniti svojo izobrazbo ter tako izpopolniti tudi vzgojo naše mladine. Tečaj bo trajal še do sobote in kakor vse kaže, bo imel lepe uspehe in se bo zaključil v splošno zadovoljnost predavateljev in slušateljev.

Drugi tečaj je namenjen predtelovalcem naših sokolskih društev. Vrši se v »Narodnem domu« v telovadnici Ljubljanskega sokola. — Tečaj se je udeležilo 55 predtelovalcev od

vseh strani naše domovine. Naša sokolska društva se zavedajo, da se bližamo jubilejnemu letu in da je treba krepkega dela, da bo naša sokolska organizacija nastopila pred narodom in pred svetom tako, da bo dokazala svojo veliko važnost v našem narodnem življenju. Ta četa mladih navdušenih sokolov, ki bo pri tečaju izpopolnila svoje nazore o vajah in telovadbi, bo vzgojila v naših vrstah sokolskih društev novih mladih sokolskih sil, ki bodo prihodnje leto na vseslovenskem sokolskem zletu pokazale uspehe svojega dela. Vadiateljski tečaj bo trajal do 8. t. m. in bo izvršil veliko nalogo.

Pozdravljamo z veseljem oba tečaja kot važen pojav na polju naše narodne vzgoje.

Vprašanje vodovoda v tržaškem mest. svetu.

Trst, 30. avgusta.

V tržaškem mestnem svetu vihra že deli časa hud boj. Socialno demokratične obstrukcije v vprašanju novega vodovoda ne bo najbrže še tako kmalu konec. Boj se bje v in pred mestno hišo; notri soc. dem. mestni svetovalci s svojimi neskončnimi obstrukcijskimi govori, zunaj pa socialno demokratična množica s svojim demonstrativnim zbiranjem in vpitjem. — Vendar, kakor vse kaže, je vspeh te soc. dem. obstrukcije odvisen edino le od stališča, ki ga bo v tem vprašanju zavzela slovenska manjšina.

Ne bomo posegali v zgodovino tržaškega vodovodnega problema, marveč se hočemo omejiti le na njega najmarkantnejše momente v sedanjem času.

Stvar se nahaja sedaj v približno sledečem stadiju: Gre se predvsem za dva načrta, za timavski in bistriški. Dokazano je, da imajo pri timavskem vodovodnem projektu nekateri člani italijanske liberalne večine mestnega sveta svoje zasebne interese; govorilo se je zlasti o nekem knezu Thurn-Taxisu, ki sicer ni sam tržaški mestni svetovalec, ki ga pa večjezo na omenjene člane večine gotovi najbrže ne najslabši stiki in odnošaji . . . Dokazano je dalje, da je voda reke Timave umazana, da vsebuje vse polno nevarnih bakterij, da je z eno besedo nezdrava in zato nevarna. Dajala pa bi našemu mestu Timava okrog 100.000 kubikmetrov vode na dan. Dokazano je, da je voda reke Bistrice, za katero se zavzemajo soc. dem. mestni svetovalci, čista in zdrava. Dajala pa bi lahko Bistrica Trstu najmanj 40.555 kubikmetrov vode na dan.

Naprava timavskega vodovoda bi stala tržaško občino 40 milijonov kron, vodovoda iz Bistrice pa niti ne 20 milijonov kron; dalje bi stalo samo dviganje timavske vode v višino 155 m tržaško občino pol milijona kron na leto. Vprašanje je torej le, če bi onih 40.000 kubčnih metrov vode iz Bistrice zadostovalo, ali ne. No, vprično dejstva, da porabita sedaj Trst in okolica samo 12.000 kubčnih metrov vode na dan, mislimo, da je tudi v tem oziru vsak dvom neuteemeljen in nepotreben.

Preskrbljeni bi bili s skoro štirikrat toliko množino vode, kakor jo porabimo sedaj — menimo, da bi te vode, in to za dolgo, dolgo vrsto let, še toliko ostajalo, da bi zlasti tržaška okolica, ki je sedaj glede vode zelo revna in zanemarjena in za katero je vprašanje vodovoda velikanskega pomena, v slučaju suše lahko ž njo v dovoljni meri napojila in namočila vse svoje njive in travnike. — Sicer pa se v polni meri strinjamo s parolo soc. dem. poslancev:

Boljšje je, da imamo dovolj dobre in cenene, kakor pa preveč nevarne in drage vode.

Rekel sem, da je vodovodno vprašanje poleg tržaškega slov. delavskega ljudstva, zlasti za okoličane zelo velike važnosti, ali tega naši ljudje ne vedo! Tega naši ljudje ne vedo, zato ne, ker jim tega nihče ne polasni in razloži, za to posvečajo naši osobito revnejši sloji tako malo zanimanja in pozornosti temu poglavju občinskega gospodarstva. 40 milijonov kron za nevarno, 20 milijonov kron pa za dobro vodo, to je vendar, decal bi, gorostasna razlika. Kaj je treba tu še študirati in razmišljati in pomisliti je treba pri tem, da je ta obstrukcija borba med zastopniki, če drugo ne, vsaj revnega delavskega ljudstva in med ono tolpo čifutskih kapitalistov in špekulantov, ki že leta in leta, kakor najhujši tiran gospodarji v tržaški mestni hiši na največjo škodo in pogubo nas tržaških Slovencev.

Se nekaj! Ali ne bi imeli v slučaju, da se realizira bistriški vodovodni projekt ne glede na velikanske koristi in prednosti pred timavskim za nas tržaške in okoličanske Slovence, ali mislite, da ne bi imeli mali slovenski kmetje ob Bistrici od te realizacije prav nobene koristi? O bilo bi tam še precej kruha . . .

Z ozirom na navedeno smo postali vprično skrajne pasivnosti od strani naših mestnih svetovalcev napram tržaškemu vodovodnem vprašanju v resnici nekoliko skeptični. Ali bo pa morda zopet kak duhovita šahovska poteza? Na vsak način, mislim, da ni prav, če se za tako važno zadevo čisto nič ne zainteresirajo tudi širši sloji (saj »Edinost« nič ne piše o tem, tudi shodov ni nobenih!), in skoraj, da ne verjamem »Edinosti«, ki pravi, da izvira soc. dem. obstrukcija v vprašanju novega tržaškega vodovoda zgolj iz taktičnih in političnih motivov.

K temu poročilu je potreba dodati, da se je magistratna italijanska klika v sobotni seji tudi udala obstrukciji in bo pričela v prihodnjem tednu z pogajanj, da bi kompromisnim in ne nasilnim potim rešila vodovodno vprašanje.

To naj bo najresnejši opomin »Edinosti«, ki je puščala Slovence pri tem vprašanju skoro v popolni pasivnosti.

POLITIŠKA KRONIKA.

Poljsko revolucionarno gibanje. Neodvisnost Poljske. V Ivovskih političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo vest »Wieka Nowega«, ki prinaša razkritja o revolucionarnem gibanju vseh Poljakov za združjenje in neodvisnost nekdanjega poljskega kraljevstva. Po tej vesti se je vršila pred par dnevi v mestu Zakopany taina skupščina vseh poljskih naprednih strank, ki imajo v programu neodvisnost Poljske in sicer pod predsedstvom državnozbornskega poslanca Sliwinskega. Kakor poroča »Wiek Nowy«, je bila na tej skupščini po dolgi in obsežni debati enoglasno sprejeta sledeča resolucija: »Izvojevanje neodvisnosti Poljske smatrajo vsi na shodu zbrani zborovalci kot temeljni pogoj za eksistenco celokupnega poljskega naroda, in sicer v prvi vrsti delavskih slojev. V to svrhu je treba predvsem organizirati poljsko ljudsko maso. Skupščina se zavže podpirati vse one faktorje, ki streme po neodvisnosti Poljske, obenem pa se bojevati proti vsem, ki so nasprotniki te ideje in propagirajo politiko mira z onimi državami, ki so si med seboj razdelile bivše poljsko kraljevstvo. Poljski narod je treba temeljito izobraziti za re-

volucionarno borbo. — Vse to je ba je v prvi vrsti naperjeno proti Rusiji. — »Nowy Wiek« dodaja k svojem poročilu: »Živimo v epohi, ki je polna historičnih dogodkov. Prihodnji dogodki se pa bodo vsekakor vršili na poljskem teritoriju in zato morajo Poljaki gledati že naprej, da ne bodo nepravilni, kakor se je to zgodilo že večkrat. Zato je potrebno, da se poljski narod že sedaj pripravlja na boj, kojega cilj je — neodvisnost Poljske.

Razpust gališkega deželnega zbora. Rusinski deželni odbornik Kiweliuk se je izrazil, da za enkrat od rusinsko-poljskih spravnih pogajanj ni čisto nič pričakovati. Junktima med vseučiliškim vprašanjem in gališko deželnozbornsko volilno reformo Rusini nikakor ne bodo pripustili. Ustanovitev rusinskega vseučilišča je v interesu države, ker se bo o tem odločilo, ali ostanejo gališki Rusini samostojen narod ali pa samo veja rusinskega naroda. Z junktimom med vseučiliškim vprašanjem in deželnozbornsko volilno reformo bi se rusinsko vseučiliško vprašanje odločilo lahko ad salendas graecas. Vrh tega postopajo Poljaki skrajno ošabno, tako da niti od daleč ni pričakovati na rešitev spora med obema narodoma. Po mojem mnenju bo najbrže prišlo do razpusta gališkega deželnega zbora.

Zvezo razmerje z Italijo postaja vedno lepše. Sedaj dokazuje v »Zeit« neki vojaški strokovnjak, da niso proti Italiji potrebne utrdbe samo na jugu, ampak tudi na švicarski meji. Od Švice sicer ni pričakovati nobenega napada, vendar pa Italija, ki ni podpisala dunajskega akta, s katerim se določa Švica kot nevtralnno ozemlje za vse evropske države, ni podpisala in nekega dne kar čisto mirno udre s svojo armado skozi Švico in se tako izogne velikim avstrijskim utrdbam na jugu. Trditve, da Italija ni vezana na nevtralnost Švice, je sicer neresnična. Dunajski akti so bili za takratne italijanske države pravnoobvezni, posebno pa za Sardinijo, kateri kralji so postali od l. 1866. kralji združene Italije. Ako bi se Italijo v resnici lahko obdolžilo, da v svojem sovraštvu proti avstrijski monarhiji, noče respektirati niti internacionalnega prava, potem je zveza med Avstrijo in Italijo pač pravi unicorn.

Grof Zichy na vidiku. Časopisje se še vedno peča z ogrskim naučnim ministrom grofom Zichyem, o katerem so se razširile vesti, da hoče izstopiti iz kabineta, čeprav je minister to sam odločno dementaliral. Justhovo glasilo »Magyarország« poroča namreč sedaj, da je iz dobro informiranih krogov zvedel, da je določen grof Zichy za bodočega ministrskega predsednika. Grof Zichy pride te dni na Dunaj, kjer ostane nekaj časa, nakar se vrne na svoje posestvo.

DNEVNI PREGLED.

Oderuštvo katoliške duhovščine. Klerikalna duhovščina na Koroškem je spravila »Zadružno zvezo« na Koroškem v bankrot. Vsakdo se bode še dobro spominjal, ko je visoki cerkveni dostojanstvenik Weiss na Koroškem z nečednimi manipulacijami povzročil večmilijonski gospodarski polom. Tedaj je bila koroška duhovščina naravnost frapirana od tega poloma. Danes je koroško ljudstvo doseglo toliko, da je zbralo za sanacijo tega gospodarskega poloma že več milijonov. Ni pa zbralo ljudstvo ta denar zato, da bi se duhovščina bahala z njim, temveč ga je ljudstvo

»Kaj?« sikne on in upre oči vame, kakor da bi me hotel prebosti. Oh, te strašne oči, še dandanašnji me plašijo včasih v snu!

»Kje je Charpentier?« vpraša nato.

»Ujeli so ga,« se oglasi Macdonald.

»Kdo?«

»Rus.«

»Kazaki?«

»En sam kazak.«

»Ali se je udal?«

»Brez odpora.«

»To je umen oficir, in dobi medaljo!«

Moral sem si pometi oči, da se prepričam, ali se mi res sanja.

»Vi pa,« zarjove cesar nad mano in se zapodi proti meni, tako da sem že mislil, da me hoče klofutati, »vi, tepec, se le kar obrišite! Ali vam res ni šlo v glavo, zakaj sem vam izročil tisto pismo? Ali ste si domišljali, da bom zaupal tako važno nalogo človeku vaše baže in ga poslal z njo v kraje, zasedene po sovražniku? Zagonetka mi je sploh, kako ste prišli skoz; sreča le, da je imel drugi več pameti od vas, drugače bi bil ves vojni načrt pokvarjen. Je bilo pač preveč za vaše možgane, da bi razvideli, da so navedbe v pismu napačne in imajo namen, prekaniti sovražnika, resnične priprave pa gredo v čisto drugi smeri?«

Glej jo, ki je vzdignila kraljevsko roko, da ji zada smrtni udarec, da bi kraljevala z njim, ki je bil tvoj ljubček! Olej ga, Passavant, tvoj pobratim Hardy, ki te je ljubel kakor rodno sestro. Kupa njegovega trpljenja je napolnjena gorja; njegova bol kriči do neba po maščevanju . . .

(Dalle.)

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

Tudi oficir tiste straže je zavihtel sabljo v zraku in zdiral proti meni, in dobro je delo mojemu srcu, da me pozdravljajo s tako vnetim navdušenjem. Toda kdo popiše mojo grozo, ko je ta častnik, dosepevši do mene, zamahnil tako silovito proti moji glavi, da bi mi bila gotovo odletela, ako ne bi bil skril nosu v Violetino grivo. Kakor burja je zažvižgalo nad mojo kučmo! Kriva je bila seveda samo tista prokleta kazaska uniforma, ki sem jo bil čisto pozabil v svoji radosti; mladi dragonce je mislil v prvem hipu, da sem Rus, ki izziva francosko kavalериjo na dvoboj. Mislite si njegov strah, ko je spoznal, da je skoraj ubil slovečega brigadirja Gêrarda!

Zdaj mi ni bilo nič več na poti, in okrog treh popoldne sem bil v St. Denisu; odondot do Pariza pa sem imel še zmerom dobri dve uri, kajti pot je bila vsa zamešana s furažnimi vozovi in kanoni, namenjenimi za Marmonta in Mortierja na severu. Teško si morete ustvariti pojem o razburjenju, ki ga je povzročilo moje pojavljenje v Parizu. Da, ko sem dospel v Rivolsko ulico, so jahali in tekli ljudje po četrtilje za mano.

Dva izmed tistih dragoncev sta se mi bila pridružila in razširila vest o mojih činih že prej po vsem mestu, tako da sem jahal vanj kakor triumfator. Može so mi klicali pozdrave, a ženske so mahale z ruticami in mi metale poljubčke z roko.

Če tudi sem mož, ki mu ni nič bolj tuje od ponosa, vendar se nisem mogel premagati, da ne bi izrazil ob tej priliki svojega zadovoljstva nad takšnim sprejemom; dočim sem imel rusko uniformo prej le bolj natakleno nase, sem se zdaj napel, tako da mi je ležala gladko na prsih.

In Violetta, ljubka moja, je prskala s prednjimi kopiti in metala glavo kvišku, kakor da hoč reči: »Da, da, le poglejte naju; takim junakom se že lahko zaupa naročilo!« In ko sem razjahal pred Tuilerijami ter ji pritisnil poljub med nozdri, je nastal takšen hrup, kakor da so prečitali bojno poročilo Velike Armade.

Moja zunanost seveda ni bila izbrana za poset na kraljevskem dvoru; toda če imaš dobro, stasito figuro, se ti ni treba preveč obotavljati zategadelj, kajti mene so pustili takoj k Jožefu, kralju španjolskemu. Poznal sem ga že iz Španije in sem ga našel čisto neizpremenjenega — zloženega, mirnega in prijaznega kakor vedno. Pri njem je bil Talleyrand — pravzaprav bi ga moral imenovati vojvodo Benaventskega, toda jaz se držim najrajši starih imen. Prečital je pismo, ki mu ga je podal Jožef Bonaparte, in me pogledal nato jako čudno s svojimi mežikajočimi očesi.

»Ali ste bili vi edini sel?« je vprašal.

»Bila sva dva: jaz in major Charpentier od grenadirjev.«

»On še ni prišel,« je pripomnil kralj španjolski.

»Sire, kdor je videl noge njegovega konja, se ne more čuditi.«

»Stvar ima lahko tudi drugačen vzrok,« se je namuzal Talleyrand s svojim smešnim smehljajem.

Nato sta me obadva nekoliko pohvalila; toda zdelo se mi je, da bi bila rekla lahko mnogo

zbralo zato, ker so bili vsled tega poloma uničeni povečini samo revni kmetje, duhovščina pa, ki je povzročila polom — ni trpela ničesar. Monsinor Weiss, ta nositelj krščanske socialne ideje na Koroškem, jo je lepo popihal po polomu v Ameriko, v bedi pa pustil ljudstvo, ki je občutilo in nosilo posledice njegove lahkomiselnosti. Sedaj pa, ko je ljudstvo zbralo zopet denar vkup in je tudi duhovščina pribrala par »soldov« pri ljudstvu za sanacijo, je zopet duhovščini zrastle greben. Po vseh listih kriče, da je duhovščina zbrala denar za sanacijo gospodarskega poloma. In tudi če bi duhovščina zbrala ta denar pri ljudstvu, je še vendar to delo navadno oderuštvo ljudstva od strani duhovščine, ker daruje ljudstvo zopet tisti duhovščini, ki je povzročila polom in spravila v bedo ljudstvo. Da pa dela sedaj koroška duhovščina reklamo zase z denarjem, ki ga je ljudstvo darovalo za sanacijo poloma, je pa prepotenca, ki so jo zmoglo kriti le krščansko socialne manire.

Klerikalni tabor v Istri. Pretekli teden je bobnal »Slovenec« o nekem velikem ljudskem taboru v Istri. Dvakrat je s poročilom skoraj napolnil naslovno stran. Mislili smo, da je bilo res kaj posebnega. Kakor pa sedaj poroča »Novi List«, je bila navadna klerikalna prireditelj, na kateri se je zabavljalo čez liberalce in se je nazadnje pisalo o nji petkrat več, nego je bilo res. (To je splošno klerikalna navada.) »Novi List« piše o taboru: Bobnalo se je celo leto, obesilo se je na veliki klerikalni zvon, agitiralo se je, pozival se je narod — gore so pokale — in rodila se je miša. Istrski furtnaši so sklicali na 25. t. m. tabor v Beram poleg Pazinua. Istra se je tu imela podvreči klerikalizmu. To je imel biti veliki dan med bivšo narodno in bodočo klerikalno ero. Poseben odbor učiteljev in študentov je delal mesece in mesece. Prišel je 25. avgust. Tujcev, ki bi imeli tvoriti boljo polovico udeležnikov, ni bilo. Ni jih bilo z otokov, ni bilo škofov niti kaplanov, niti Sokolov niti Čukov, niti domačega ljudstva. Iz Kranjske sta prišla dva lemenatarja in neki Trseglav, ki je, kakor se sliši, ekselemenatar. Iz par bližnjih vasi so prignali 50 kmečkih fantov. Klerikalci sami so našli 350 oseb, z ženami in otroci in z dekleti, ki so prišle gledat svoje fante. Bilo jih je toliko, kakor vsako nedeljo pri maši. (Klerikalni listi so pisali, da je bilo 1300 oseb.) Prvi je govoril Trseglav, ki je prišel inspirirati sad kranjske politike. Kvasil je vse mogoče, le ono, kar bi moral povedati, je zamočkal. Za Trseglavom je kričal znani kričarč Pijero Sirovič, ki se priljuje duhovščini zato, da bi izločil otroke. — Po tem poročilu se vidi, da tudi v Istri ni tako navdušenje za klerikalizem, kakor je pisal »Slovenec«.

Župnik kot denuncijant. (Bojkot proti »Dnevu«.) Duhovniki po deželi nimajo veliko opraviti, to je vsakomur znana stvar. Eni si dolgečas preganjajo s konsumi, drugi s politiko, vsi pa s preganjanjem naročnikov in bralcev naprednih listov. V zadnjem času so se posebno na Dolenjskem vrgli na bojkot proti »Dnevu«. Ker so pošte tam večinoma v klerikalnih rokah, imajo duhovniki natančno seznam vsakega posameznega naročnika na kak napredni list. In potem ker drugega opraviti nimajo, volimno, kako bi se na drugi način maščevali nad njimi. Da se omejimo samo na en vzgled. V St. Petru pri Novem mestu imamo med drugimi naročniki tudi nekega gostilničarja. Tega bi župnik Češarek najraje v žlici vode potopil. Vedno piše, kako bi mu škodil in s tem izkazal svojo krščansko ljubezen. Ko je bilo v fari žegnanje, so prišli fantje popoldne v to gostilno in pripeljali tudi harmoniko s seboj. Kljub svarili gostilničarja, naj ja ne plešejo, ker ve, da župnik, čigar farovž je blizu gostilne, že preži nanj, kako bi ga kje vjel. Pa fantje se niso dali do povedati, da bi bil njih duševni pastir tako zloben in bi zaradi par poskokov gostilničarju delal sitnosti. Zaigrali in zaplesali so parkrat, potem pa odšli. Župnik je res vohal doma iz za župnišča ter to nedolžno veselje takoj ovačil županstvu. Župan, dasi je klerikalec in sicer dober prijatelj župnika se je vendar sramoval ovadbo izročiti naprej. Župnik mu je zagrozil, da bo sam ovačil politični oblasti. In kakor smo se te dni informirali, je župnik res izvedel svojo grožnjo; katoliški duhovnik je postal denuncijant. Okrajno glavarstvo je dotičnega gostilničarja obsodilo na 10 K globe, a vsled pricelne to globo znižalo na 2 K. Gosp. župnik se naj pripravi, da ne pozabimo nanj. Denuncijant mora sam imeti boljše vest, kakor to ima šentpeterski župnik.

Zgradba belokranjske železnice leze naprej. Vkljub vsej delavski mizeriji gre delo vendar naprej, čeprav po polzevo. Podjetje Samohrd ima vsaj v neposredni bližini Novega mesta že precej pokazati. Te dni so pričeli s podaljšanjem nasipa ob galeriji to je ob začetku proge od novomeškega kolodvora. Pred prvim predorom sta že dva velika oboka ob strani, zdaj pričenjajo s pripravami za glavni obok, ki ma zvezati tudi kolodvorsko cesto, koja se za čas tega dela promet zapre. S predorom bodo prihodnji teden gotovi, seveda samo z navrtanjem predora, glavno delo se potem šele začne. Tudi na oni strani predora pod mestnim parkom je počasno delo vendar napredovalo. Dograjena je velika škarp, ki meji ob park in prihod iz predora. Mestno županstvo bi se bilo pač lahko uprlo, da se je z visokim zidom zaprl razgled s parka. Zid bi bil lahko pol metra nižji, ter se opremil z močno železno ograjo. Tako pa park izgleda kakor kaka trdnjava. — Dobro pa napreduje delo predpriprav za veliki železnični most

Krko. Ker je svet ob Krki vlažen in uhaša voda je bilo delo za podstavke zelo težavno. Zdar so ob levem bregu že trije zidani podstavki skoro gotovi, zadnji tik ob Krki je že v delu. Na oni strani pa sta gotova že dva podstavka, zadnji pride sedaj na vrsto. Ob količkej ugodnem vremenu se bo delo pri mostu nadaljevalo tudi po zimi. — Postaja Kandija je že gotova; majhna pa »Čuškan«. — Pretrgana je nadalje tudi že proga od postaje Kandija preko ceste na Rasen, poleg proge je preložen tudi del ceste v

ovinku proti Šmihelu. — Tako ima obiskovalec Novega mesta sedaj saj nekaj tudi od zgradbe belokranjske železnice. V doglednem času pridejo na vrsto najbolj zanimiva dela: priprave za zgradbo mostu preko Krke.

Zopet toča po trškogorskih vinogradih. Znano visoko gorico Trško goro pri Novem mestu je ta mesec že drugič obiskala toča. Najprvo jo je obiskala 8. avgusta, dne 27. pa je med nevihto in viharjem še enkrat prišla potipat že skoro dozorelo grozdje. To pot je po nekaterih vinogradih povzročila precej občutno škodo. Dozdaj so imeli brumni kmetje iz Šentpeterske fare veliko zaupanja v »hude žegne« gospoda župnika proti toči. Kadar je po drugih krajih toča pobila po šentpeterski fari pa ne, tedaj so z nekim posebnim zadovoljstvom dejali: Vidite ljudje božji, to pride od tega, ker imajo naš gospod proti toči najbolj »hude žegne«. Ali kakor se vidi, ti žegni niso ravno prehud, hujša je še toča, ki pobija koder se je zljubi.

Konj mu je nogo zlomil. V bolnico usmiljenih bratov v Kandiji so te dni pripeljali Franceta Bojanca iz St. Petra pri Novem mestu. Bojanec ima zlomljeno nogo. Na vprašanje, kako je prišel do nesreče je dejal, da ga je konj udaril, pri tem da je padel ter si zlomil nogo. Če se prav posebno ne motimo, je bila stvar nekoliko drugačna in je namesto konja morda bila kaka kobila, ki je to nesrečo povzročila. Ponesrečenec je brat župana Jozelna Bojanca in brčkone tudi njegov občinski tajnik. G. Jozel, mož na katoliški podlagi ima v svojem katoliškem zakonu smolo, kakor jo ima še marsikateri drugi. Njegova boljša polovica je huda nasprotnica abstinencnega gibanja in ker G. Jozel ni z njo istega mišljenja, se zgodi, da ga včasih doleti kar 40danski post, to je čas, ko žena raje gre k svojemu očetu, kakor da bi ostala doma. Ne omenjali bi tega, da ravno zadnji tak 40danski post ni v tesni zvezi z zlomljeno nogo Jozelnovega brata. Ljudje namreč pravijo, da ko se je Bojančeva žena pred to nesrečo vrnila zopet kamor jo veže zakonska dolžnost, se je samega veselja najprvo sprla z abstinencnim gibanjem, nato pa še z Jozelnovim bratom, ali kar je isto, s svojim svakom. Pri tej priliki je ljubeznjiva svakinja pahnila Franceta po stopnicah vsled česar si je France zlomil nogo. Ker se gre zdaj za vprašanje, kdo bo plačal stroške v bolnici, se usmiljeni bratje zanimajo za to, ali je Franceta res konj udaril, ali pa je bila stvar taka, kot se splošno govori. Po našem mnenju je najbolje, če se obrnejo naravnost na g. župana Jozelna, on mora biti v tem vprašanju najbolje poučen.

Telovadno društvo »Sokol« v St. Vidu nad Ljubljano. Leta 1908. se je ustanovil v St. Vidu nad Ljubljano Sokol, kateri je v prvem času svojega obstoja prav marljivo delal. Imel je na razpolagoprostore g. Matjana iz Ljubljane, kjer je redno telovadilo do 40 bratov. Ker pa se je najemina vedno bolj dražila, je moral Sokol opustiti te prostore, drugih pa dobiti ni mogel. Vzlic spletkam od gotove strani se mu je pa posrečilo vendar dobiti mal, nepripraven prostor — malo dvorišče in skedenj — kjer se je lahko vsaj v poletnih mesecih telovadilo. Po zimi pa je morala telovadba prenehati. Marca meseca t. l. pa je nakupilo lepo število posestnikov občine šentvidske lep. krassen prostor, ležeč na glavni cesti, z namenom, da se tu postavi Sokolski dom, kjer bi pa imela tudi druga napredna društva svoje prostore. Prostor je tedaj tu, treba je sedaj pa še stavbo. In zato potrebuje Sokol denarja, pa zopet denarja. Kolike važnosti bo ta Sokolski dom ne le za St. Vid, ampak tudi za celo okolico, pač ni treba napredni javnosti še posebej dokazovati. Zato se pa obrača Sokol v St. Vidu na vse imovitejše Slovence, katerim je v resnici smer napredek svojega naroda, naj podpišejo z manjšimi ali večjimi denarnimi prispevki društvo, da se čim preje uresniči želja po lastnem domu. Da pa zasluži Sokol v St. Vidu tudi to podporo, hoče pokazati v nedeljo, dne 8. septembra, ko priredi svojo tretjo javno telovadbo in veliko ljudsko veselico. Vzlic temu, da ima zelo nepripraven prostor za telovadbo, je vendar delal in delal in sad tega njegovega dela bodete videli lahko vsi, kateri se udeležite javne telovadbe v St. Vidu. Posebno vabimo brate bližnjih društev, obeh žup ljubljanskih in gorenjske župe, naj pridejo v velikem številu, da bodo s kritičnim očesom motrili nastop svojih šentvidskih bratov. Saj so tudi ti vedno in povsod se odzvali vsakemu vabilu bližnjih društev in niso se bali ne pota, ne stroškov, samo, da morejo pomagati svojim bratom s svojo udeležbo. Lepo število je bilo pohitelo v Litijo in na Bled, v Šiško in v Ljubljano, k prireditvam Sokola I. in II. v Lašče in drugam. Pa tudi vsi drugi napredno javnost, posebno iz Ljubljane in Šiške vabimo k svoji javni telovadbi. Saj so tudi naše sestre-Sokolice pohitele v velikem številu v Ljubljano na veselico za narodni sklad, da tam pomagajo s svojim sodelovanjem. Torej prihitite vsi in pomagajte nam, da bo čimprej stala sredi St. Vida ponosna stavba Sokolskega doma. Na zdar!

Ljudje se vedno pritožujejo, koliko škode jim napravi zajec na drevju. Da se to prepreči, je treba vzeti posodo vgašenega apna, kakor za beljenje zidu, in mu primešati nekoliko korbola. S to zmesjo naj se potem drevje pokobi tako visoko, kolikor more doseči odrasčen človek. Noben zajec se ne bo lotil takega drevja radi zoprnega okusa in duha. Sedaj je ravno pravi čas za to delo. Stane le malenkost. Po Notranjskem imajo po več krajih to navado, v okolici Ljubljane pa na Tavčarjevem dvoru na Ježici.

Kako sta nekoč abstinent Janez in sosed Francelj zastopaj plaž žganje. V prijazni gorenjski vasi ob veliki cesti je posestnica vdova, ki ima dve odrasli hčerki in brata Janeza, ki je abstinent, a samo takrat, kadar ga župnik vidi. Nekega delavnika jutraj so odšli vsi k maši, le Janez je ostal doma, ker imajo pri hiši bika. Kakor nalašč pripelje neki kmet kraso. Janez vesel, da dobi za žganje, pokliče soseda Fran-

ceta, nakar sta kravo hitro odpravila. Janez in Francelj sta nato pohitela čez cesto po špirt in imela sta toliko grenkega, da sta si naposled ž njim namazala še čevlje. Ko so se ostali vrnili iz cerkve, so našli Janeza popolnoma pijanega in nikomur ni prišlo na misel, da je denar za žganje zaslužil bik. Le pisec teh vrstic je zvedel za to; toda če bi Janez in Francelj vsaj približno slutila, da bo »Dan« o tem poročal, bi bila gotovo molčala.

»Zadružno tiskarno« v Krškem je kupil tiskar Ivan Koželj, ki je imel doslej imenovani zavod v najemu. Pozdravljamo to vest tembolj, ker nam je gospod Koželj znan kot vrl naroden mož in strokovnjak v tiskarski umetnosti.

Strašna rodbinska žaloigra. Iz Gradca se poroča: Dne 29. avgusta se je zgodila tukaj v Ungergasse strašna rodbinska tragedija. Predzgodovina je sledeča: V Grieskirchenu na Zg. Avstrijskem sta živela 28 let sem zakonska Vaclav in Marija Vojteh. On je bil star 56, ona pa 55 let. Ona je imela iz prvega zakona hčerko Marijo Wimmer, ki ima v Gradcu trgovino. Iz drugega zakona ni bilo nič otrok. Med zakonskima Vojtehi je prišlo nešteto do prepirov, zadnji čas tako hudo, da se je Marija Vojteh po 28letnem zakonu odločila, oditi od svojega moža, in je šla k svoji hčerki v Gradec. Dne 28. avgusta je prišlo na njo pismo od moža s prošnjo, naj se k njemu vrne. Dne 29. avgusta jutraj je ravno imela Marija Vojteh opraviti v hčerkinji trgovini, ko je vstopil neki mož. S strahom je žena spoznala svojega moža; vedela je, da ničesar dobrega ne namerava. In res je mož takoj potegnil nož in jo začel neusmiljeno zabadati po rokah, prsih, glavi in kamor je pač zadel, da se je v par trenutkih krvava in nezavestna zgrudila. Ko je ležala pred njim v krvi, je začel zabadati še sebe in si je prizadajal nešteto ran v prsi. Ko ni več mogel z roko, je nastavljal nož na steno z ostjo proti sebi in je še parkrat s prsmi sunil vanj. Ljudij se je nabralo polno pred trgovino, a nihče si ni upal notri, tako divje se je obnašal. Končno je prišla rešilna družba, ki je oba nezavestna odpeljala v bolnico.

Očeta kamnal. V Cajnici v Bosni so orožniki aretirali 30letnega kmeta Drakuljo, ki je v prepriju pobil s kamni svojega očeta do mrtvega.

Orkan na Črnem morju. Na Črnem morju divjajo že par dni strašni viharji. Valovi so podobni goram. Nobena ladja se ne upa iz pristanišča. Netroj parnikov, katere je nevihta vjela, je zginito v valovih.

Vesela družba ženskih zapeljivcev. Iz Petrograda nam poročajo: Posebno sekto menihov je ustanovil nekdanji kozak Vasilij Podgorny. Ta je ustanovil posebni red menihov, pri katerem se je sam imenoval menih Stefan. O verskih naukih in načelih tega čudnega menihniha, ki si je pridobil zelo mnogo privrženecv je obvestil zadnje dni kurški nadškof sveti pravoslavni sinod. Stefanovci in Podgornovci častijo sv. Stefan kot najzanesljivejšega svetovaleca na potih življenja. Stefan je predvsem zaprizen sovražnik kajenja; »To je hujše kot nečistost«, pravi on, kajti nečistost skrini samo telo, duhan pa uničuje telo in dušo. To vražje želišč kadijo le otroci pekla. Vsaka pregreha se odpusti, le kajenje se ne odpusti. Tudi žganje svetnik preklinja: »Kdor pije žganje, vživa satanovo kri in izgubi milost božjo. Stefan misli, da je Antikrist že rojen na svetu in deli povsod svoje pečate; zato ne stiska on in njegovi učenci nikomur roke, da ne bi dobil slučajno znaka Antikristovega. Stefanovci so nasprotniki zakona. Stefan se ogreva za prosto združevanje žena in deklet z različnimi možmi. Pravi zakon je sklenjen tedaj, ko se možki privikarj združijo z žensko bodisi tudi pred poroko. Ako se mož pozneje združi z drugo ženo, je zakon neveljaven. Modrijan pravi med drugimi: »Zakon je zlo. Glavni pogoj, da se ženske ohranijo, je ta, da menajo možke in se brezporojno pokorijo: ženska mora pasti, da se ji ne bo treba sramovati svoje čistosti. Eden od najbolj vnetih Stefanovih privrženecv v tem oziru je neki Besničev, ki smatra zapeljivanje žena in deklet takorekoč za verski specialitet. On drži ponoči ženske sestanke v svoji hiši in jim pridiga o brezgrešnosti neomejenega spolnega vživanja. »Greh proti šesti božje zapovedi«, pravi menih, »ni nikaki greh, temveč čiščenje duše.« Njegovi privrženeci so ustanovili mnogo ženskih samostanov, ki so zelo podobni našim »zabaviščam«. Sedaj biva Stefan z neko »obseidenko« po imenu Marija v samostanu Suzdal in osrečuje ljudi, ki se zatekajo k njemu po dober svet z milostjo svojih preroških bedarij.

Morilec svojega očeta oproščen. Pred nekoliko dnevi je usmrtil v Parizu 27letni kipar Charles Lefebre svojega očeta, sicer ne nameroma da ga ubije, a ga je vendarle hote ranil. Mladi umetnik je živel večinoma bohemsko življenje, a stanoval je navadno pri svoji očetli v Parizu. Neko nedeljo meseca aprila je cela obitelj slavila zaroko svoje hčerke, na kateri zabavi se je seveda zelo mnogo pilo in vživalo. Med zabavo je mladi zaročnik poljubil hčerko Ilonko seveda v dobri veri in polni zavesti, da je ona od zdaj zanj naprej njegova in samo njegova, a ona mu je poljubček vrnila. To je njegovega 70letnega očeta tako razburilo, da je togoten planil na mladega zaročnika in ga hotel z nožem usmrtiti. Ker mu je pa ta brzonož kakor je bil ušel skozi vrata, se je vrgel oče na svojo staro ženo, jo podrl na tla, zgrabil za lase in jo hotel zadušiti. Sin Charles je v silni razburjenosti skočil materi na pomoč, zgrabil je samokres in v hipni naglici ustrelil na svojega sivolasega očeta. Ta se je zgrudil mrtev na tla. Pred sodnijo se je zagovornik toplo zavzel za mladega kiparja, hvaleč njegove zasluge v javnem življenju, nakar je storil državni pravdnik sledeči predlog: »Porotniki, ako bi bil jaz med vami se ne bi upal, da ga obsoim. Spustite ga. Pustimo mu na vesti zavest in kesanje, da je ubil svojega očeta.« To izjavo je občinstvo vzelo z glasnim odobravanjem in ploskanjem na znanje, kar se je še povečalo, ko so sodniki morilca oprostili.

Smrt pri dirki. V Budimpešti so priredili pretekli četrtke javno dirko, na kateri je nastopilo mnogo izurjenih in spretnih jahalcev, kajti znano je, da Madžari ljubijo ta šport, ker je del njihovih viteških tradicij, dasi je dandanes njihovo viteštvo zelo dvomljive vrednosti in slave. Na tej dirki je tekmoval tudi neki 15letni mladenič Unsorg spreten brzdač svojega konja, ali pravzaprav kobile Ejel Nappal. Na ovinku se je njegova kobila nesrečno izpodtaknila in je vrgla jahalca s sedla. Konji, ki so dirjali tik za kobiljo so šli čez truplo na tleh ležečega jahalca in ga poteptali. Ko so prihiteli na lice mesta zdravniki, je bil Unsorg že mrtev.

Mož ubil svojo ženo. Ob peti uri jutraj pretekli četrtke se je dogodila v neki berolinski aleji grozna obiteljska tragedija. 36letni zidar Noak je imel lepo ženo, ki pa ni posebno rada gledala svojega moža in se je rajši zabavala z drugimi kavalirji. Mož je to njeno ponašanje težko gledal, črv ljubosumnosti ga je grizel v srcu boljbolj, dokler ni sovraštvo priklopelo iz srca in se spremenilo v krvav obiteljski zločin. Zadnji čas je namreč mlada žena zapustila svojega postavnega moža in ušla z nekim mladim možkim iz moževe hiše. Mož je pa slučajno zvedel za njen novi naslov. Zgodaj jutraj je prišel s sekiro oborožen pred koridorska vrata svoje žene in zahteval, da mu odpre. Žena se je spočetka branila, pozneje se je pa zblala škandala, ker je začel mož udrihati s sekiro po vratih in je odprla. Odprvi vrata se je spustila v beg, a mož je skočil za njo in jo pobil s sekiro na tla. Zločinski mož je nato skočil po stopnicah in ušel predno so ga mogli prijeti.

Loterijske številke: Gradec 47, 61, 72, 74, 87. Dunaj 19, 89, 62, 43, 2.

Ljubljana.

Vsled slabega vremena se je včerajšnja prireditelj Sokola I. odložila na dan 8. sept.

Ljubljanski občinski svet ima prvo sejo po počitnicah dne 10. t. m.

— Skrivnost izkopanega človeškega okostja. V petek popoldne so kopali delavci na vrtu hotela »Union« v Ljubljani. Ko so prekopali zemljo še ne do pol metra, so našli na okostje in še par drugih predmetov. Stvar se jim je takoj zdela zelo sumljiva, zato so izkopali vse bolj previdno. V zemlji so našli precej predmetov, ki imajo brčkone zagonetno zgodovino za seboj. Kostni in lobanja so že precej v zastarelem stanju in zelo razpadli. Vendar se da še dobro spoznati, da je okostje od človeka. V zemlji, poleg okostja, je bilo tudi par trhljih kosov lesa, iz česar se da sklepati, da je moralo biti truplo v krsti. Kosi lesa so torej gotovo preostanki desk od krste. To so še bolj potrdili žebli, ki so se našli pri okostju, sicer že v zarjavelem stanju. Vsekakor so to žebli od krste. Kako je prišlo okostje v zemljo, je zagonetka, ki jo tudi policijska komisija, ki je došla na lice mesta, ni mogla rešiti. Nima se niti pojma, od koga je najdeno okostje. Policija je dala prenesti okostje na pokopališče. Vršile se bodo preiskave, če se bo dalo kaj natančnejšega dognati o skrivnostni izkopnini.

Z ukradenim kolesom na pot. 29letni Janez Novčan iz Radovljice je bil že opetovano kaznovan radi tatvine. 24. julija t. l. je zopet izmaknil svojemu gospodarju kolo in se hotel z njim odpeljati proti Sarajevu. Kolo mu je pa med vožnjo opešalo in ga je moral dati v St. Valpurgij popraviti. Tu ga je zasačil orožnik Javornik, ki ga je pa hotel tat prekaniti, kar mu pa ni uspelo. Dobil je mesto kolesa 8 mesecev težke ječe in vsakih 14 dni en post in eno trdo ležišče.

— Naplavljen človeško truplo. Včeraj jutraj so se igrali otroci na bregu Ljubljanske bližnjice pri Radovljici. Slučajno je neki dečko izbil svojemu tovarišu klobuk z glave, ki je odletel daleč od dečka skoro v vodo. Ko je deček skočil brzi nog za klobukom je nenadoma zakričal in obstal. Tik pred njegovim inogami je ležal starejši človek; obleka je bila še mokra, koža na rokah in obrazu modrikastosa, usta široko odprta, a oči čudno zaobrnjene. Od strahu je nato pobral dečko klobuk in poklical bližnjega stražarja. Na krič otrok se je nabrala okrog neznanega utopljenca velika množica radovednih ljudi, ki so začeli slučaj živahno tolmačiti. Takoj so uganili, da gre za kake ponesrečbo v vodi, kajti na telesu ni bilo opaziti nobene zunanje poškodbe. Prišla je komisija, ki je truplo dala odpeljati z rešilnim vozom na pokopališče k Sv. Krištofu. Uradno se je ugotovilo, da je utopljenec Jože Krašovec, pristojen v St. Vid nad Ljubljano. Kaj je vzrok njegove žalostne smrti, samomor ali nesreča za sedaj še ni pojasnjeno. Brčkone je mož ponoči zabredel v vodo, kjer ga je zadel kap.

— Aviso: Vojaško preskrbovališče v Ljubljani kupi 1000 centov sena, 200 centov nastelje in 100 centov slame za blazine pri producentih — poljedelcih proti takojšnjemu plačilu v 7 enakih mesečnih obrokih od avgusta 1. 1912. do februarja 1913. Natančnejše pogoje se izve v oskrbovališču. Pojasnila se dajejo pisмено in ustmeno.

— Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan krasnega sporeda z dramo »Častna beseda«. Jutri »Moje je maščevanje« in 6 drugih filmov prve vrste.

Trst.

Nove javne pralnice. Pretekli teden so zaprili dve novi pralnici, ki ju je dal sezidati mestni magistrat. Ena se nahaja koncem ulice Coroneo ter ima 46 prostorov za pranje. Druga stoj v ulici Fornace, takoj v bližini nekdanjega judovskega pokopališča. Ta ima pa 36 prostorov.

Od Sv. Jakoba se nam piše: Naš okrajni načelnik (capodistretto) je imel nekaj časa sem svoj urad v ul. sv. Jakoba št. 3. Kakor pa je sedaj naznanil mestni magistrat, se ta urad zopet preseli na trg I. K. Vico št. 8. II. To je spet pametna odredba mestnega magistrata. Pred leti se je ta urad nahajal ravno na tem trgu, ki sploh ne spada v št. jakobski okraj ampak pod staro mitnico. Ker so se ljudje pritoževali, da morajo hoditi na periferijo so ga premestili v

sredino našega okraja. Če potrebuje kdo ubožno spričevalo ali kaj podobnega, tedaj mora lepo korakati čez cel okraj prav v družega. Ne kaže nam drugzga, da se skljuje kak sestanek, kjer naj se pritoži proti vodni selitvi okrajnega urada. Mislimo, da niso radi urada, ampak urad radi ljudij. Ravno ista mizerija je z okrožnim zdravnikom našega okraja. Če ga potrebuješ, tedaj moraš teči ponj do Barriere, ker tam stane. Tako čudne razmere niso samo v našem okraju, ampak tudi v drugih. Zato bomo v kratkem tem razmeram posvetili več pozornosti in natančno poročali o vseh netočnostih. Če so posamezni taki funkcionarji dobro plačani, naj tudi skrbijo, da se jih ne bo iskalo v drugih okrajih ali pa na periferiji okraja.

DRUŠTVA.

»Delavsko bratno društvo« v Idriji napravi na praznik Male Gospojnice, t. j. 8. septembra, izlet v »Belo« k »Fižnarju«, kamor se vabijo vsi častiti člani in prijatelji društva v obilnem številu. Odhod ob 1. uri popoldne. V slučaju neugodnega vremena se preloži izlet na prihodnjo nedeljo.

Za eno klobuto — dve nazaj in še imej pripravljene pesti! sem čital nekje. Takale življenska filozofija bi menda nam prepohevlim Slovincem prav nič ne škodila. Nemci nas bi jejo v zobe, mi se jim klanjamo, poljubljamo roko. Italijani se z nas norčujejo, pa zopet pravimo, da to počno le neresna pobčeta, zopet drugi nas zmerjajo z barbari, z veleizdajalci, mi seveda, se hitimo izgovarjati, napišemo cele kolone na dolgo in široko svojo historično ponižnost. Tako ne sme dalje! Pokažimo zobe, kot store to drugi. Vzgojimo narod, dajmo mu kulture, posebno na mejah, in otrese se bo pasje ponižnosti! Nemci in Italijani naj zvedo, da smo siti njih jerobstva. Podpirajmo Ciril-Metodovo družbo, njene podružnice, ona nam je edina možna rešitja mejo. Zato pa vsak narodno čuteči Slovenec na veselo podružnice Cirila in Metoda v Grosuplje. Parola: 8. septembra na izlet v Grosuplje.

Ugled slovenskega imena in naroda.

Vsakemu pravemu rodoljubi je gotovo mnogo ležeče na tem, da dobe Slovenci ugled pred drugimi narodi, kajti to jim more pomagati do tega da pridejo enkrat do svojih pravic in do enakopravnosti z drugimi narodi osobito z Nemci in Italijani.

Gotovo je veselilo vsakega Slovenca, ko se je čitalo lansko leto, kak ugled so si pridobili slovenski pevci na Srbskem in Hrvaškem. Dobro je še v spominu lep utis, katerega so slovenski pevci napravili na Dunaju, ko so se šli zahvaljevati za podporo, katero je Ljubljana dala po potresu.

Slovenski Sokoli so svojemu narodu čast delali na Nemškem in na Italijanskem.

Naš rojak Miklošič je bil od Nemcev samih priznan kot največji jezikoslovec 19. stoletja.

Veliko je ugledu češkega imena in naroda koristil odlični češki učenjak, profesor medicine na dunajskem vseučilišču dr. Albert, naslednik slavnega kirurga Bollrota, s tem, da je 1893. leta izdal dve knjigi »Aeltere böhmische Dichtung«, kjer se nahajajo nemški prevodi mnogih čeških pesmi od njega samega in od raznih prevajateljev ter »Neuere böhmische Dichtung«, kjer je zastopan sam Vrchlický.

Ko sem 1895. l. začel na nemški jezik prelagati večje pesmi Pagliaruzzijeve, so mi te dve knjigi bile vzorec, da sem v teku let tudi nabral stvarino za taki dve deli. V jedni zbirki bi bil zastopan naš Aškerc, v drugi zbirki pa poleg Aškerca tudi ostali pesniki.

Za splošno antologijo našega pesništva bi bilo dobro, da bi imela tudi dejanje kakšne prijubljene gledališčne igre, ker je vendar sama lirika preveč enostavna. Zato sem 1902. l. prevzel na nemški jezik tudi Govekarjeve »Rokovnjače« z naslovom: »Die Wegelagerer« in sem jih skušal spraviti na svitlo v Pragi, v Lipskem, Halle, Weimar in Stuttgartu, pa reklo se je v Nemčiji, da bi bilo tam premalo zanimanja za slovstvo malega naroda.

Češki rodoljub in vseučiliški profesor se je sam žrtvoval in izdal omenjeni deli, od slovenskega gimnazijskega profesorja se to ne more zahtevati, pač pa tako delo lahko izvršijo drugi premožni činitelji.

Obrnil sem se bil z utemeljenima spomenicima na g. dr. Tavčarja kakor ljubljanskega župana in na g. dr. Sušteršiča kakor deželnega glavarja, naj bi zastopstvo mesta Ljubljane, ki se je tako slavno izkazalo pri pogrebu pok. Ant. Aškerca žrtvovalo kako primerno svoto za izdajo njegove antologije in naj bi deželni odbor dala ravno ni v sijajnih gmotnih razmerah, tudi v proračun postavil kako svoto. Naj se ne ugovarja, da takih knjig pri drugih narodih ne izdajajo mestni in deželni zastopi. Ker nimamo ne vsenčilišča in ne akademije in ne mecenatov in ker se slovenski profesor in pisatelj celih 17 let bavi s takim predmetom, če tudi ne izključno s tem predmetom, naj se zganejo tudi druge osebe.

Niti od g. Tavčarja niti od dr. Sušteršiča nisem dobil nobenega odgovora!

Jaz sem torej tega mnenja, naj bi se sestavil odbor za Aškercovo antologijo, n. p. g. dr. Tavčar, g. I. Hribar, g. dr. Danilo Majaron, gg. dvorna svetnika Šuklje in Ploj in dr. Turner; za splošno antologijo pa g. dr. Sušteršič, Pogačar, g. Robiž in še par drugih premožnih voditeljev. Za skupnega urednika takih dveh del bi se naj izbral akademično izobražen pisatelj, od katerega pa ni treba zahtevati, da bi bil »pesnik«.

Imeniten profesor matematike na stettinski gimnaziji, Hermann Praßmann se je v 51. letu svojega življenja začel učiti staroindijskimi in je ubogim indologom v dveh debelih zvezkih 1876 do 1877 izdal 1028 obširnih indijskih slavospevov v krasni ritmični obliki, Otto Hamer, izdajatelj znane knjige »Weltgeschichte der Literatur« je iz več nego 25 jezikov pesniške od-

delke v krasni obliki podal v nemškem jeziku.

Naj tudi naši premožni politični činitelji storijo nekaj za slovstvo in umetnost; tu imamo pričakovati nobene druge pomoči, naj se nikomur ta misel ne zdi čudna ali smešna. Se na političnem polju bi nam koristile take knjige, kajti naši zastopniki bi se lahko tu pa tam sklicevali na naše duševno premoženje. Naj mi ne zamerijo zgoraj imenovani gospodje, da sem jih omenil ali predlagal za ta namen. Sčasoma bi še že izplačali taki knjigi.

D. K. Glaser.

Op. ured. Prinašamo dopis gosp. profesorja, s pripombo, da si veliko preveč idealno predstavlja naše razmere. Po tej poti ne pojde niti prva niti druga antologija v svet. Priznavamo važnost takih antologij in želimo, da bi g. profesor dobil drugod založništvo za svoje delo.

Smrtna nesreča

na prehodu južne železnice pri tobačni tovarni.

Včeraj jutraj se je zgodila na prehodu čez progo južne železnice pri tobačni tovarni velika nesreča, ki je zahtevala slovensko žrtv. O dogodku se nam sledeče poroča:

Včeraj ob 6. jutraj je nesla Marija Amroš, 39 let stara neomožena delavka zajtrk svojemu bratu, ki je nadzornik v tobačni tovarni. Stanovala sta v Rožni dolini, kjer je sestra bratu gospodinjala. Ko je prišla do prehoda čez južno železnico, je zapazila, da so zavornice zaprte. Šel je ravno brzovlak proti Trstu. Marija Amroš je počakala, da je vlak odšel in je takoj za njim stopila čez progo. V tem trenutku je priletela lokomotiva, ki je prihajala od druge strani in je Marija Amroš ni zapazila. Nesrečna ženska je tako trenutno prišla pod stroj, ki je je prerezal čez život. Strojevodja na lokomotivi je nesrečo takoj zapazil, ker se je stroj skoraj ustavil. Vsaka rešitev je bila nemogoča, ker je Marija Amroš stopila takoj za brzovlakom na progo in je ni mogel strojevodja zapaziti — kakor tudi ona ni zapazila, da prihaja lokomotiva od nasprotni strani. O nesreči se je takoj izvedelo in je bila takoj obveščena rešilna postaja, ki je truplo ponesrečene M. Amroš prepeljala v mrtvašnico v deželni bolnici. Truplo je bilo preko života takorekoč prerezano na dvoje. Nesreče je kriv pač le slučaj; ona lokomotiva vozi ob nedoločenem času, zato je prišla nepričakovano in neopaženo, vsled česar se je zgodila nesreča.

Petletnica N. D. O. v Trstu.

(Izvirno poročilo.)

Trst, 1. septembra.

V dobi, ko so se naši klerikalci vrgli zopet z vso silo na Trst, da zasejejo tudi med tržaške Slovence svojo ljuško, praznuje N. D. O. svojo petletnico, lahko rečemo vstajenje slovenskega življa v Trstu, petletnico bridkih izkušenj in petletnico zmage. Ni še dolgo tega, ko so se sovražniki slovenskega narodnega gibanja silno veselili predstoječega pogina Narodne Delavske Organizacije v Trstu. A zmotili so se kruto. Organizacija je prestala srečno vse krize in danes se nahaja pod njenim okriljem zopet na stotine in stotine slovenskih narodnih trpinov. »Tržaška baraka« še ne poka, pač pa poka silno v onih vrstah, ki žele N. D. O. njen pogin. Bolj kot kedaj poprej, se je sedaj slovensko tržaško delavstvo oklenilo N. D. O. in organizacija sedaj po preteku petih let gleda lahko mirno nazaj v preteklost in s ponosom na bodočnost.

Izlet ljubljancov v Trst.

Petletni jubilej N. D. O. se je praznoval na najslavesnejši način. Od vseh strani slovenske domovine so došli zastopniki na slavnosti, da izkažejo tržaškim narodnim trpinom svoje simpatije in jih navdušijo za nadaljni boj. Ljubljanci pa so priredili v Trst še poseben vlak. Kljub skrajno slabemu vremenu se nas je zbralo okoli 250. Med vsemi je bilo jako veselo razpoloženje. Italijani so napeli vse strune, da bi preprečili ljubljanski izlet. Grozili so s shodi pod milim nebom, dalje z demonstracijami, a vse jim ni nič pomagalo.

Sprejem.

Ob pol devetih popoldne smo dospeli v Trst, kjer nas je pričakovala velikanska množica ljudstva z zastavo in godbo N. D. O. — Godba je zaigrala na peronu slovansko himno »Hej Slovani«, na kar smo izstopili iz vlaka. Živio — in Nazdar-klici kar niso hoteli prenehati. Došle goste sta pozdravila predsednik N. D. O. dr. Kisovec in g. Joško Požar.

Pohod pred »Narodni dom«.

Ko smo izstopili iz kolodvora, se je velikanska množica z godbo na čelu razvrstila v vrste, nakar smo odšli pred »Narodni dom«. Ulice so bile vse jako gosto posejane s policijo in italijansko mularijo, ki je skušala prirediti izgrede, a se ni upala. Po ulicah so na velikansko jezo Italijanov neprestano odmevali klici »Živila napredna Ljubljana« in »Živio slovanski Trst!« Na trgu pred kolodvorom je pričelo par italijanskih pobov žvižgati, a policija je razgrajče hitro odstranila. Kaj hujšega se ni zgodilo.

Oficijalni pozdrav.

V »Narodnem domu« sta nato oficijalno pozdravila vse došle goste v imenu tržaških Slovencev državni poslanec g. dr. Rybač, v imenu »Zveze jugoslovanskih železničarjev« pa gospod Škerjanec. Odgovarjali so v imenu »Bratstva« g. Trampuž, v imenu »Nar. soc. zveze v Ljubljani« g. Juvan in v imenu ljubljanskega narodnega delavstva g. Fiala. Govorila sta še zastopnika slovanskega delavstva v Gorici in v Pulju. Ker se ravno vrši prezidava dvorane »Narodnega doma« je bil dopoldanski manifestacijski shod preložen na popoldne in se je vršil pri Sv. Jakobu.

Izlet po morju.

Ob eni uri popoldne so priredili gostje, ki so prišli v Trst, izlet po morju, katerega se je udeležilo tudi več Tržačanov. Parnik nas je popeljal mimo Miramara, Kopa, Pirana in Milj zopet nazaj v Trst. Vožnja je trajala tri ure.

Razvije zastave zidarske skupine N. D. O.

Ob petih popoldne je bilo pri Sv. Jakobu napovedano slavnostno razvije zastave zidarske skupine N. D. O. Slavnosti, ki se je vršila pod milim nebom, se je udeležila velikanska množica ljudstva, ki je bila silno navdušena. Veselični prostor je mrgolel samih slovenskih trobojnic. Sodelovala je godba N. D. O. Prvi je govoril sedanji predsednik N. D. O., ki je orisal natančno vse njeno dosedanje življenje in poudarjal njen veliki pomen za tržaško Slovence. Nato se je med zvoki godbe in viharini život-klici vršilo razvije zastave. Govorili so še predsednik zidarske skupine N. D. O. g. Pegar, ki je kritiziral surovo postopanje socialnih demokratov napram narodnim slovenskim delavcem, dalje ustanovitelj N. D. O. dr. Mandič, ki je pozivljaval delavstvo za nadaljni boj in obljubil svojo pomoč in konečno strokovni tajnik N. D. O., g. Brandner, ki si je za oživiljenje N. D. O. pridobil naravnost neveljavih zaslug in je delavstvo njegov govor neprestano viharo aklamiralo. S tem je bil oficijalni del slavnosti zaključen. Veselica je trajala še pozno v noč. Živela N. D. O. v Trstu!

Pridobivajte novih naročnikov!

Zabava.

Kdaj postane najlahkomiselnejša dama resna?

Kadar premišlja: Katero obleko naj danes obleče.

Skrivnost interesantnosti žene.

Interesantna je žena v svoji zvižčnosti, da si zna nadejati vsak dan novo uganko, ki naj jo mož rešuje.

Prijateljstvo je tista velika beseda, s katero ženska rada pričinja in končuje ljubezen.

Pri Onegavih so dobili sinčka. Domači prijatelj gleda novorojenčka in pravi: To je čudno, gospod je blond, gospa je blond, jaz sem blond — otrok je pa črn.

Neki gospod je dobil red tuje države, ki ga pa ni smel nositi. Ko je to izvedela hčerka v penzionatu — je pisala domov: Draga mama! Pusti papanu, da bo nosil red...

V medenih tednih je gledal mladi mož bafo svoje žene in se je čudil, da je toliko raztrganega. »Veš«, mu je rekla žena, to sem hotela že večkrat popraviti, pa je mama rekla, da bom imela pozneje dovolj časa za take reči.

Pri nekem družabnem večeru je bilo krasno darilo na razpolago za ono damo, ki bo napravila najgrši obraz.

Vse dame bi rade dobile darilo, zato so se spakovale, da je bilo groza.

Gospod, ki je imel presoditi, katera dama je napravila najgrši obraz, se obrne do neke dame v kotu in pravi: »Milostiva, zdi se mi, da ste vi zadela darilo.«

Dama mu odgovori: »Kako, saj se tekme niti udeležila nisem.«

Neka dama je povabila 25 svojih prijateljic na večerjo. Naročila jim je, naj vsaka vzame s seboj tudi ono stvar, ki jo smatra za žensko najpotrebnejšo.

Vseh 25 prijateljic je pripeljal s seboj svojo možo.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

I.

(Resnična dogodka iz najnovejše dobe.)

Pred c. kr. okr. sodnijo v Litiji bo v kratkem obravnavna med gospodom Koprivcem iz Zagorja in gospo Medvedovo od ravnatam, G. Koprivec hoče namreč dejati g. Medvedovo pod kuratelo.

Da pa bodo naši bralci spoznali vso situacijo in da bodo mogli sami si napraviti sodbo v tej stvari, smo primorani poseči nekaj let nazaj in jim povedati popolnoma objektivno vse dogodilja, ki so se zgodili med zgoraj imenovanimi osebama.

Pred leti je živel v Zagorju g. Matija Medved, ki si je s pridnostjo, varčnostjo in izredno povzetnostjo pridobil precejšnjo premoženje. Bil je lastnik najboljših gostilne v Zagorju, imel je lepo posestvo, mlin, žago, kamnolome, apnenice itd. Pri gospodinjstvu mu je pomagala pridna in varna žena, s katero je živel v najlepši slogi. Ta mu je vodila gostilno, skrbela za izborni kuhinjo, stregla množičnim gostom, katerih je bilo v Medvedovi gostilni vedno vse polno. Posebno ob nedeljah, ob sejmovih, ob raznih zborovanjih in drugih prilikah se je kar trlo občinstvo. Noč in dan je delala g. Medvedova neutrudljivo in velik del Medvedovega premoženja je bil sad njenega truda. Pa raniki

— Ivan Neustrašni je požgal ženitbene listine, ali na to tu je pozabil. Ko sem vas našel vso v krvi, prebodeno od bodala vojvodovega, sem našel pri vas tudi ta kos papirja. Vaš poročni list! Podpisan je od duhovna, od priča, od vas, od vojvode in od kraljice! Da, tudi njen podpis je na njem! Ali razumete, da morete zadati z njim smrtno rano vojvodu, ki je vaš pravi soprog in čegar prva žena Margarita de Hainaut tudi še živi. Ivan Burgundski je zakrivil takrat strašen zločin, ki se kaznuje s smrtjo. Danes je vojvoda vsemogočen. Premagal je zapreke in posadi si krono Francije na svojo glavo. Ne pozna svoje hčere, vaše Roselys, ki ji ravno od njega preti poguba. Ali ste pripravljeni slediti mi?

Lavra je počasi pobrala pergament, zgubala ga in ga vtaknila k sebi. Ničesar ni odgovorila. Pa Saitano je videl, da je odločena...

— Pridite, je dejal, rešiva vašo hčer. Od lastnega očeta ji žuga nevarnost.

Takoj sta odšla in dospela v Hišo Saint-Pol. Saitano je krenil ob zidovju in dospel k hišlonskim vratom. Tu je poklical...

Minuto pozneje sta se nahajala v Hiši Saint-Pol in bližala sta se kraljevi palači. Saitano je poznal vsa skrivna pota, namenjena le kralju. Vdrl je Lavro za roko in kmalu sta se nahajala v palači, kjer je bilo Odetino stanovanje. Saitano je vedel za geslo...

Zdaj se moremo zopet vrniti v Odetino stanovanje. V mislih bomo prehiteli Saitano in Lavro in takoj navezali naše pripovedovanje na trenutek, ki je bil tako odločilen za vse naše glavne osebe.

— Dvojna, dvojna! je jecljala Lavra. Dvojna sem!...

Saitano se je posrečilo na pol vzbuditi dušo Lavre d'Ambrun in na pol uničiti ono Jehanne Trop-va-qui-dure. V ozadju njenega spomina se je pokazala dvojna podoba. V njenih možganih se je razvnela strašna vojska; dve duši sta se sprijeli na življene in smrt: prava in sugerirana. Umetni spomini, ki jih je vstvaril v nji čarodejec so se branili umakniti se.

Lavra se je stresala od bolečine, ki jo ji je prizadeval boj prave in namišljene duše. Saitano jo ni niti za trenutek spustil iz oči. Obraz mu je žarel v zadovoljstvu. Počasi jo je potiskal nazaj in jo posadil v naslanjač. Ni se upirala, ubogala je kakor otrok.

Čarodejec jo je zdaj pustil in jel pripravljati pijačo. Iz omare je vzel kozarec, vlijal vanj iz teh streklenič po kaplicah brezbarvno tekočino. Dolgo je mešal ves skupaj. Bilo je zdaj kakor mleko. Stopil je nazaj k Lavri, ki je v enomer ponavljala:

— Dvojna, dvojna!...

Prijel jo je za roko; sunkoma se je zdrnila in jela počasi odpirati oči. Ponudil ji je kozarec.

— Pijte! je zapovedal.

Lavra se ni obotavljala. Prijela je kupo in jo nesla k ustam. Izpila je. Čarodejec ji je govoril:

— Roselys vas pričakuje. Roselys vas kliče. Lavra d'Ambrun, ali ne slišite Roselys?... Vaše hčerke! Roselys... Roselys...

— Roselys, je šepetaje ponovila Lavra.

Medved ni grabil samo denarja skupaj, imel je odprte roke in odprto srce za vsakega trpina, vsakdo je dobil pri njem pomoči, kdor jo je iskal. Prav tako je bila njegova žena. Neštevilnim otrokom sta bila botra, nobeden revež ni zapustil njihovega praga neobdaran, njuna dobrotljivost je slovela daleč naokoli. Njegova možatost, neomahljivost in odločnost, s katero je nastopal proti vsem krivicam in proti vsem narodnim nasprotnikom, so mu pridobili toliko ugleda, da so ga volili zagorskim županom. Dasi je bil on tisti, ki je ustanovil zagorskega »Sokola« in ga podpiral z velikimi denarnimi žrtvami, vendar so ga spoštovali tudi zagorski Nemci. Medved je imel — kakor smo že omenili — tudi žago in na njej vposlenega žagarja, ki se je pisal slučajno Žagar. Ta je imel več otrok, pa ko se mu je rodilo zadnje njegovo dete, izgubil je ženo; umrla mu je na porodu. V srce se je zasmilil ubogi žagar g. Medvedovi in na njeno prigovarjanje sta sklenila z možem, da vzmeta novorojeno siroto k sebi. Kakor drugim otrokom, botrovala sta tudi temu in ga pustila krstiti na ime Amalija. G. Medvedova si je takoj nabavila potrebna otroška perila, kupila je žibel in sploh skrbela za novorojeno, kakor za lastno dete — svojih ni namreč imela. Lepo se je mala Malka razvijala pod skrbnim varstvom in negovanjem g. Medvedove. Bil je pa to tudi lep in dober otrok, ljubljenc svojih rednikov pa tudi vseh gostov — mladih in starih. Čim bolj se je razvijalo to dete in doraščalo v ljubko dekle, tem bolj je hiral in pešal Medved in ko je Malka dosegla svojo najlepšo dobo, je umrl g. Medved. V svoji oporoki ji je zapustil 2000 K, vse drugo je podedovala njegova žena, Malkina lepota in pa deloma teh 2000 K ji je napravilo mnogo oboževalcev; marsikdo se je potoeval za njeno naklonjenost in prijaznost. Njeno srce pa se je odločilo za brhkega in značajnega mladeniča P. iz sosednjega kraja T. Njemu je obljubila svojo ljubezen in zvestobo. Ljubila sta se in čakala prilike, da se poročita. Take so bile okoliščine v Medvedovi hiši, ko je nastopil v Zagorju službo dacarja g. Koprivec.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PERDLOG GROFA BERCHTOLDA.

Dunaj, 1. septembra. Konverzacija o predlogih grofa Berchtolda se prične v tekočih dneh. Grof Berchtold je svoje predloge podal sedaj v posebni instrukciji v konkretni obliki na vse avstro-ogrske poslanike pri vevlaststvih. Konverzacija se prične s pomočjo avstro-ogrskih poslaničkov pri vnanjih državah, grof Berchtold bo konferiral na Dunaju s poslanihi tujih držav.

ODSTOP AVSTRIJSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA?

Dunaj, 1. septembra. »Deutschnationale Korrespondenz« poroča, da ministrski predsednik grof Stürgkh v jeseni odstopi. Naslednik naj bi bil dr. pl. Körber, pl. Beck ali princ Hohenlohe.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 1. septembra. »Tagespost« razpravlja danes o delamoznosti štajerskega deželnega zbora, kjer precizira sledeče stališče: Da bi se pogajanja za delamoznost deželnega zbora v mesecu septembru končala, ni upati. Ker je le kratka doba do časa, ki ga je vlada določila za zasedanje dež. zborov, tudi tačas ni upati, da bi se pogajanja končala. Nadaljne razprave se pa zavlečejo, ker zborujejo v drugi polovici septembra delegacije in začetkom oktobra državni zbor. Vladni krogi upajo, da pride meseca decembra do nadaljnjih razprav, kot zadnji poizkus. Razprave bo vodil grof Clary. Vsekakor je gotovo, da z decembrom poteče zadnji termin pogajanj, če ne bo uspehov, sledi razpust deželnega zbora.

»BENETKE NA DUNAJU« — ZAPRTE.

Dunaj, 1. septembra. Danes je bil takozvani »Kaisergarten« v ljudskem vrtu ves dan zaprt. To je posledica konkurza.

Dunaj, 1. septembra. Včeraj se je vršil tu shod uslužbencev, ki so prizadeti po konkurzu »Kaisergarten«. Sklenilo se je, da se priredi v prid prizadetim uslužbencem dobrodelen namen. Prosi se za brezplačno pripustitev električnega toka za en večer.

Dunaj, 1. septembra. Sklepom večerašnjega shoda, je šel danes svobodomiselní občinski poslanec Moisel k županu dr. Neumayerju, da mu predloži sklepe shoda. Župan dr. Neumayer je nastopil proti obč. svetniku Moisslu skrajno osebno in ostro. Očital mu je vse napade nanj v občinskem svetu. Občinski svetnik Moissl mu je naložil odgovor, da sebna nasprotstva in konflikti iz občinskega sveta ne spadajo sem, ker se gre tu za eksistenco 180 oseb. Dr. Neumayer je nato kratkoma zavrzel vsako pomoč pri tej akciji, češ: »To me nič ne briga, ne moremo ničesar storiti.«

KONCENTRACIJA OROŽNIŠTVA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 1. septembra. »Magyar Hirlap« poroča, da je izdal domobranski minister Hazay na vsa orožniška poveljstva okrožnico, da se ima sredi septembra koncentrirati toliko orožništva v Budimpešti, kolikor se ga je rabilo v mesecu juliju. Sodeč po okrožnici, se bo v ogrski zbornici zopet s policijo operiralo.

KLERIKALNI »POŠTENJAKI«.

Rim, 1. septembra. Včeraj so tu aretirali znanega veljaka v tukajšnjih krogih grofa Falzacapa in Barlebbinya ter njiju zaupnika Bannaninija. Ponarejali so menice in loterijske srečke. Tekom dneva je bilo aretiranih še pet oseb, ki so z nečednimi manipulacijami v zvezi.

POLOŽAJ V BOLGARIJI.

London, 1. septembra. Iz Sofije prihajajo poročila, da bolgarsko prebivalstvo zahteva vojno s Turčijo, da se osvobodi Macedonijo. Voditelj opozicije Genadiev se je izrazil, da vsled položaja lahko pride vsak čas do resnega izbruha. Vendar pred koncem žetve ni pričakovati mobilizacije armade.

Sofija, 1. septembra. Kakor razglašeno, se skliče v sredi septembra izredno zasedanje so-branja.

Listnica uredništva. Vsled nujnega tržškega poročila je moralo mnogo manj nujnega gradiva zaostati.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Blagajničarka za modno trgovino, ne izpod 25 let stara, ki je že tako službo opravljala, se išče. Nastop takoj. Ponudbe na pošni predal 38, Ljubljana. 567—3

Kavarna »Central«.

Danes in vsak dan

— vso noč —

KONCERT

nanovo došlega dunajskega dam-skega elitnega orkestra.

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič,
kavarnar.

Glavno zastopstvo dunajske družbe

za gradbo centralne ventilacijske kurjave s svežim zrakom

v Ljubljani, Nova ulica šte. 3

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor novo in delno vpeljavo in montiranje te kurjave v nova in stara poslopja. — Centralna ventilacijska kurjava s svežim zrakom je najidealnejša, najcenejša, najsnažnejša in najzdravejša kurjava za stanovanja, urade, trgovske lokale, vile, šole, gostilne, cerkve itd.

A. SKAZA,

glavni zastopnik za Kranjsko in Primorsko.

Krojaštvo Ivan Kersnič v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarne »Avstrija«)

najnovejše mode, solidno delo, zmerne nizke cene, znano pohvalna postrežba.

Ozirajte se na tvrdke,
ki oglašajo v »Dnevu«.

Akviziterje

za Ljubljano in Trst

sprejme takoj »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Plača po dogovoru.

Ravnokar došla velika izbora oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode. Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletoje, raglane, kostume, jopice, krila in bluze po priznani najnižjih cenah priporoča

»Angleško skladišče oblek«

O. Bernatovič, Ljubljana. Mestni trg št. 5.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«!

»DAN« se prodaja

po 6 vin.:

1. V Gorici: Karol Schmelzer, lužni kolodvor Ter. Leban Corso Verdi 20. Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9. U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg; Rant; Šifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobotek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Skofli Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerknici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatec: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V St. Petru na Krasi: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Kos.
14. V Opatiji: A. Tomažič.
15. V Reki: J. Trbojevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weigl.

Daleč daleč na horizontu rjenega spomina, se je zarisala bleda, prozorna podoba, komaj vidna; fantom brez življenja, spomin brez krvi, brez telesa.

Saitano je govoril dalje.

— Tu je kapela v hiši Passavantovi. Obhaja se poroka Lavre d' Ambrun z Ivanom Burgundskim. Kraljica je tam! Podpisuje se ženitbena listina... Lavra, Lavra! Kraljica se vam bliža zdaj, ponuja vam v kupi pijačo! Pijete... In zdaj je dvignil vojvoda roko z bodalom. Predrl vas je... zabodel... Lavra, Lavra, kaj se obotavljate! Vzbudite se, vse so le sanje... Sanje! Roselys vas kliče, Roselys vas pričakuje!...

— Ne obotavljajte se, je kriknila Lavra vijoč roke. Roselys!

— Ali veste, zdaj, kdo je Roselys?

— Vem, vem! je tiho jecljala Lavra. Vem, kdo se imenuje Roselys...

Spomin se je vračal čim dalje bolj. Hermina je bila med tem zdrknila na kolena in uprla oči v revno podobo Marijino, ki je visela v kotu. Vse kar je videla in slišala, jo je prešinjalo z grozo.

Saitano je triumfal. Veselje učenjaka je bilo nepopisno. Otiral si znojno čelo in s ponosom opazoval bitje, čegar zavednost je pretvarjal po svoji volji.

Hermina je na glas molila.

— Molč, ji je zaklical čarodejec, motiš me! Glej, kako se zdramlja...

Resnično, Lavra se je jela zavedati! Pozorno se je ozirala okoli sebe in veliko začudenje se je zrcalilo v njenem obrazu. Jehanne

se je pretvoril v Lavro d' Ambrun! Pijača je trgala in uničila zadnje vezi, ki so držale ubogo dvorjanko celih dvanajst let v strašni zmoti! Vzdignila se je in previdno kakor dete, ki se uči hoditi je jela stopati po sobi. Potem se je ustavila sredi sobe, strašno kriknila in se zgrudila na tla.

Herminal in Saitano sta priskočila in jo odnesla na postelj. Dušljivo ihtenje je napolnjevalo sobo. Lavra d' Ambrun je krčevito jokala.

— Roselys, moje dete... dajte mi Roselys!

Roselys...

— Pomirite se, je dejal Saitano. Skoro se snidete z Roselys, ki vas željno pričakuje...

— Nekdo mi je dejal, da je mrtva... je začela Lavra in obupano pogledala Saitano.

— Ni mrtva. Bila je pomota. Preslepili so vas, Roselys živi, Roselys vas kliče, Roselys je v nevarnosti!

— V nevarnosti? je zakričala Lavra.

— Da, je odgovoril Saitano. In v vaši moči je, da jo rešite!

— Hitimo! je vzkliknila Lavra. Dajte mi orožje, braniti jo hočem.

— Evo ga! je dejal Saitano in ji ponudil kos parlamenta.

Kaj je to? Papir! Zakaj me mučite?

— Vzemite to, zakaj pod solncem ni silnejšega orožja, ki bi bolje branilo Roselys nego ta papir. Berite!

Lavra je pograbila pergament. S odprtimi očmi je jela čitati. Ko je končala, je obstala nepremično in mislila. Pergament ji je odpadel iz tresočih prstov.

Saitano je nadaljeval: